

Oikaisuvaatimus lehtorin viran (2005) täyttämistä koskien

SivL 23.06.2026 § 81
99/01.01.01.00/2026

Valmistelija

sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Sivistyslautakunta on päättänyt 26.5.2026 § 61 perusopetuksen ja lukion yhteisen historian ja yhteiskuntaopin lehtorin viran (2005) täyttämisestä. Asianosainen [REDACTED] on toimittanut sähköpostitse 8.6.2026 oikaisuvaatimuksen, jossa hän vaatii sivistyslautakuntaa kumoamaan valintaa koskevan virkavaalin. Hän on toimittanut oikaisuvaatimusta koskevia lisäyksiä vielä 23.6.2026 sähköpostitse. Oikaisuvaatimus ja lisäykset ovat kokonaisuudessaan asian oheismateriaalina.

Oikaisuvaatimuksen tekijän keskeiset perustelut vaatimukselleen

Seikat, joiden [REDACTED] katsoo rikkovan lakia:

1. Virkaan valittu [REDACTED] ei täytä virassa vaadittu kelpoisuutta, koska häneltä puuttuu kolmannen opetettavan aineen kelpoisuus ja on siten vähemmän ansioitunut virkaan kuin oikaisuvaatimuksen tekijä, ja [REDACTED] valinta siten on syrjivä [REDACTED] kohtaan.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, ettei [REDACTED] ole riittävästi opintoja filosofian oppiaineen opettamiseksi. Lisäksi hän ei ole esittänyt uskonnon aineenopettajan kelpoisuudesta vastaavuustodistusta. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan pelkkä uskontotieteen opiskelu ei tuota kelpoisuutta oman uskonnon aineenopettajan kelpoisuutta, koska siitä puuttuu teologiset opinnot eikä esitetty todistus uskontotieteen opintojen laajuudesta tuota kelpoisuutta edes peruskoulun uskonnon aineenopettajaksi. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan Turun yliopistolla ei ole säännösten mukaista teologian koulutusvastuuta, ja siten Turun yliopisto ei ole toimivaltainen myöntämään kenellekään uskonnon aineenopettajan kelpoisuutta.

2. Ensimmäiselle varasijalle valitulla [REDACTED] ei ole riittävää todistusta peruskoulussa aineenopettajan virkaan vaaditusta suomen kielen erinomaisesta taidosta.
3. Ensimmäiselle varasijalle valitulla [REDACTED] ei ole kelpoisuutta historia ja yhteiskuntaoppi -oppiaineeseen.

Seikat, joiden [REDACTED] katsoo olevan tarkoituksenmukaisuusperiaatteen vastaisia, koska oikeuskirjallisuuden mukaan ansioita arvioitaessa on lain ja oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon viran kelpoisuusvaatimukset (etenkin oppiainepätevyydet eli aineenhallinnat) ja siten on otettava huomioon myös paremmuudet juuri niissä.

4. [REDACTED] ei ole soveltuva lukion taloustiedon tai lakitiedon opintojaksojen opettajaksi, koska hänellä ei ole yliopistossa suoritettuja kansantaloustieteen tai oikeustieteen opintoja.
5. [REDACTED] ei ole soveltuva lukion lakitiedon opintojaksonopettajaksi, koska hänellä ei ole lainkaan yliopistossa suoritettuja oikeustieteen opintoja. Hän ei ole myöskään soveltuva lukion taloustiedon opintojakson opettajaksi, koska hänellä ei ole ollenkaan tai aivan vähäinen ja riittämätön opintasuoritus itse taloustieteessä.
6. [REDACTED] katsoo, että sekä [REDACTED] että [REDACTED] on niin vähäinen osaaminen ja aineenhallinta yhteiskuntaopissa, että on vastoin tarkoituksenmukaisuutta nimittää heistä kumpaakaan lukion tähän virkaan, koska heillä ei ole edellytyksiä tehtävän suorittamisen kannalta. [REDACTED] katsoo, että taloustieto ja lakitieto ovat keskeisiä lukion yhteiskuntaopin osa-alueita ja myös niissä on virkaan kuuluvia kurssitarjonnan kehittämisen tarpeita. Yleisesti on epätarkoituksenmukaista, että lukiossa saisi henkilö opettaa yhteiskuntaoppia niin heikolla ja surkealla yhteiskuntaopin kelpoisuudella kuin on 60 op. Aineenhallinta ei silloin ole lukion tasolla vaadittava eikä riittävä. Hän katsoo, että nimitysprosessissa on käytettävissä hakija tai hakijoita, joilla on yhteiskuntaopin 120 op todistettu kelpoisuus.
7. [REDACTED] katsoo, ettei [REDACTED] pitkästä opettajanurasta ole tarpeen antaa mitään lisäansioituneisuutta tälle. Vain noin 4 tai 5 vuotta on työkokemusansioituneisuuden tosiasiallinen maksimi. Sellaisen lisäksi oleva työkokemusansioituneisuus on lähinnä vain edellisen toistoa, eikä enää arvokasta ansioituneisuutta.

Toholammin sivistyslautakunnan vastineet oikaisuvaatimuksen tekijän väitteisiin.

1. [REDACTED] on opiskellut Turun yliopistossa yleistä historiaa 75 ov, uskontotiedettä 39 ov, kulttuurihistoriaa 27 ov ja filosofiaa 15 ov. Hän on antanut osana tutkintoaan suomenkielisen kypsyysnäytteen. Tätä koskeva Filosofian kandidaatin tutkintotodistus on annettu 22.6.1989.

Hän on opiskellut myös Oulun yliopistossa sosiologiaa 22 ov ja valtiooppia 15 ov. Oulun yliopisto on antanut näistä vastaavuustodistuksen yhteiskuntaopin opetettavan aineen opintoja (37 ov) koskien. Todistus on annettu 9.4.1998.

Hän on suorittanut Oulun yliopistossa myös 35 ov laajuiset opettajan pedagogiset opinnot, joita koskeva todistus on annettu 6.5.1998.

Lisäksi [REDACTED] on toimittanut 7.1.2005 päivätyn Opetushallituksen myöntämän todistuksen, joka osoittaa hän suorittaneen opetushallinnon tutkinnon.

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998) § 27 säättää aikaisemmin hankitun kelpoisuuden säilymisestä ko. asetuksen voimaantullessa. Asetus on tullut voimaan 1.1.1999. Kyseisen säädöksen

perusteella henkilö, joka on ollut kelpoinen peruskoulun ja lukion opettajaksi tai saanut kelpoisuustodistuksen vastaavaan virkaan asetuksen voimaan tullessa, on edelleen kelpoinen antamaan asetuksessa säädetty opetusta. Lisäksi aineenopettajalta, jonka tehtävänä on antaa perusopetusta tai lukio-opetusta useammassa kuin kahdessa aineessa, edellytetään kuitenkin, että hän on suorittanut kolmannessa tai sitä useammassa opetettavassa aineessa vähintään 15 opintoviikon laajuiset opetettavan aineen opinnot.

██████████ on kelpoisuusasetuksessa säädetty kelpoisuus lukion aineenopettajaksi pedagogisten opintojen sekä eri tieteenaloihin kuuluvien opintojen osalta siten, että ensimmäinen opetettava aine on historia ja toinen opetettava aine on yhteiskuntaoppi.

Sivistyslautakunta on päätöksessään katsonut ██████████ olevan kelpoinen myös ev. lut. uskonnon opettajaksi. Sivistyslautakunta on katsonut päätöksessään, että hän on kelpoinen toimimaan uskonnon opettajana ennen vuotta 1999 suoritettujen uskontieteen opintojen perusteella.

Aiemmin voimassa olleen peruskouluasetuksen 718/1984 § 98 mukaan: ”Jos aineenopettajan virkaan kuuluu kolme tai useampia aineita, vaaditaan 1 momentin mukainen kelpoisuus vähintään kahdessa virkaan kuuluvassa aineessa ja muissa aineissa vähintään 15 opintoviikon laajuiset ainetta vastaavan tieteenalan tai -alojen taikka opinalan opinnot tai arvosana approbatur taikka luokanopettajan koulutusohjelmaan kuuluvat aineen erikoistumisopinnot. Kouluhallitus antaa tarvittaessa määräykset siitä, minkä tieteenalan tai -alojen taikka opinalan katsotaan vastaavan virkaan kuuluvaa ainetta.”

Ansiovertailutaulukkoon ei ole kirjoitettu opintoja, jotka ovat alle 60 opintopisteen laajuiset. Toisaalta kelpoisuusasetuksen § 27 siirtymäsäännöksen nojalla ██████████ on opetettavan aineen kelpoisuus kolmantena aineena joka tapauksessa filosofiaan, johon hänellä on ollut kelpoisuusasetuksen siirtymäsäädöksessä mainittu 15 ov laajuisen opintojen tuottama kelpoisuus hankittuna ennen vuotta 1999.

Tämä huomioiden ansiovertailun pisteytyksen lopputulos ei muutu, vaikka jälkikäteen mahdollisesti todettaisiinkin, ettei ██████████ olisikaan kelpoisuutta opettaa ev. lut. uskontoa kolmantena virkaan kuuluvana aineena. Ansiovertailun pisteytyksessä ██████████ on saanut 2 pistettä, koska hänellä on aineenopettajan soveltuva koulutus ja koska hänellä on myös kolmannen relevantin opetettavan aineen kelpoisuus. Oikaisuvaatimuksessa esitetyt väitteet eivät näin ollen vaikuta siihen arviointiin, että virkaan valittua ██████████ on edelleen pidettävä virkaan ansioituneimpana.

Viranomainen tulee ennen syksyn opetusjärjestelyistä päättämistä varmistamaan vielä virkaan valitun kelpoisuuden uskonnon opetukseen. Edellä mainituista syistä oikaisuvaatimus voidaan kuitenkin käsitellä jo ennen selvityksen valmistumista.

2. [REDACTED] on esittänyt Jyväskylän yliopiston 17.6.2024 antaman todistuksen Filosofian maisterin tutkintoa koskien. Tutkintoon sisältyvän kypsyysnäytteen kieli on suomi. Tutkintoasetuksen (794/2004) mukaisesti kypsyysnäytteellä osoitetaan suomen tai ruotsin kielen osaaminen.

Asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa (481/2003) toteaa, että tutkintoa, jolla osoitetaan suomen tai ruotsin kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito, ei vaadita siltä, joka on kyseisellä kielellä saanut 20 §:n mukaisen koulusivistyksensä ja suorittanut korkeakoulussa kypsyysnäytteen.

Koska [REDACTED] on osana tutkintoaan suorittanut suomenkielisen kypsyysnäytteen ja hän on hakemusasiakirjoissaan tuonut esiin olevansa Tiirismaan lukiosta valmistunut ylioppilas, ei ole syytä epäillä, etteikö [REDACTED] olisi perusopetusta antavalta opettajalta vaadittava erinomainen suomen kielen taito.

3. Toholammin sivistyslautakunta on valintapäätöksessään katsonut, että [REDACTED] on Jyväskylän yliopiston 17.6.2024 antaman FM-tutkintotodistuksen perusteella aineenopettajan kelpoisuuden tuottavat 120 op laajuiset historian opinnot sekä aineenopettajalta vaadittavat 60 op laajuiset pedagogiset opinnot. Hänellä on myös Jyväskylän yliopiston 9.7.2025 antaman vastaavuustodistuksen mukaiset vähintään 60 op laajuiset opetettavan aineen opinnot sekä yhteiskuntaopissa että espanjan kielessä. Hän täyttää siten viran kelpoisuusehdot opetettavissa aineissa historian, yhteiskuntaopin sekä espanjan kielen osalta.

4. Alla oleva vastine viittaa oikaisuvaatimuksen seikkoihin 4.- 7.

Sivistyslautakunnalla on laaja harkintavalta valita viranhaltija kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista. Tätä harkintavaltaa kaventavat kuitenkin perustuslaista ilmenevät yleiset nimitysperusteet, kuten taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Viranhaltijalaki tai kuntalaki eivät sisällä säännöksiä virkavaalin tai yleisemmin virantäytön yhteydessä suoritettavasta ansiovertailusta. Perustuslain säännös edellyttää kuitenkin lähtökohtaisesti hakijoiden ansioiden vertailua.

Toholammin sivistyslautakunta on osana päätöksen valmistelua pisteyttänyt hakijat ja ottanut huomioon hakemusasiakirjoissa, todistuksissa sekä haastattelussa esiin tulleet ansiot. Näistä keskeiseksi katsotut on koottu osaksi ansiovertailua. Sivistyslautakunnalla on valintaa tehdessään ollut käytettävissä tieto kaikista kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista. Hakijoiden ansioita tulee vertailla keskenään yleisten nimitysperusteiden, viranhakuilmoituksen ja erityisten kelpoisuusvaatimusten perusteella johdonmukaisesti ja tasavertaisesti ottaen huomioon virkaan kuuluvat tehtävät. Ansiovertailussa on otettava huomioon hakijoiden koulutus ja työkokemus sekä muut tehtävän hoitamisen kannalta merkitykselliset tiedot ja taidot. Hakijoiden haastattelussa tai muuten ilmenneitä henkilökohtaisia ominaisuuksia on arvioitava ja vertailtava keskenään.

Kyseessä on Toholammin kunnan perusopetuksen ja lukion lehtorin yhteinen virka. Siten tarkoituksenmukaisuusperiaatetta tulee tarkastella koko tehtävän

kannalta, ei vain yksittäisen lukio-opetuksen opintojaksojen sisältöjen osalta. Hakuilmoituksessa on erityisenä kelpoisuusvaatimuksena edellytetty hakijalta aiempaa käytännössä osoitettua näyttöä perusopetuksen ja lukion historian ja yhteiskuntaopin opettajan tehtävän hoitamisesta.

Virantäytössä on kolmannen aineen pätevyys otettu uudeksi kelpoisuusvaatimukseksi kunnanhallituksen päätöksellä, koska tiedossa on, että oppilas- ja opiskelijamäärä tulee vähenemään tulevina vuosina. Tämä vaikuttaa myös siihen, että todennäköisesti erityisesti pakollista oppimäärää laajentavien kurssien tarve niin yläkoulussa kuin lukiossa vähenee, eikä siten ole tarpeen erityisesti laajentaa paikallista opetustarjontaa valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan nähden.

Keskeisten tehtävien näkökulmasta arvioiden tehtävän pääpaino on yläkoulun opetuksessa. Esimerkiksi lukuvuonna 2025 - 2026 Toholammin yläkoulussa ja lukiossa annettiin opetusta historiassa 16 vuosiviikkotuntia, josta perusopetuksessa 10 ja lukiossa 6, ja yhteiskuntaopissa 15 vuosiviikkotuntia, josta perusopetuksessa 9 ja lukiossa 4. Perusopetuksen vuosiviikkotunteja oli siten 19 ja lukion 10.

Oikaisuvaatimuksessa esiintuotu tarkoituksenmukaisuuden arviointi ei ole keskeinen osa virantäyttöä, kun kyseisten lukion lakitiedon ja taloustieteen kurssien osuus opetuksesta on noin 6 % kokonaisopetuksen määrästä (2 vuosiviikkotuntia), kelpoisuusasetuksessa ei ole edellytetty kelpoisuuden tarkasteltua kursseittain vaan oppiaineittain ja lisäksi työnantaja ei valintapäätöksellään vielä päätä siitä, mitä opintojaksoja koulussa kulloinkin opettavat viranhaltijat opettavat. Toholammin yläkoulussa ja lukiossa on tällä hetkellä toinen opettajaviranhaltija, jolla on myös yhteiskuntaopin opettajan kelpoisuus. Siten työnantaja käyttää harkintavaltaansa myöhemmin suunnitellessaan lukuvuosittain opetustuntien jaon koulussa työskentelevien opettajien kesken.

Valinnan tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta katsottuna sivistyslautakunta on painottanut työkokemusta sekä haastattelussa esiin tulleita hakijoiden henkilökohtaisia ominaisuuksia päätöksestä ilmenevällä tavalla. Haastatteluissa esitetyillä kysymyksillä on selvitetty hakijoiden motivaatiota, kokemusta ja osaamista erityisesti perusopetuksessa ja lukiossa annettujen käytännön näyttöjen näkökulmasta sekä hakijoiden pedagogista näkemystään mm. tukea tarvitsevien oppilaiden, kouluun kiinnittymisen sekä muiden ajankohtaisten ilmiöiden osalta.

Tehtävässä suoriutumisen kannalta on ainehallinnan lisäksi tarpeen omata sellaisia henkilökohtaisia ominaisuuksia, kykyjä ja taitoja, joita tarvitaan oppilaan ja opiskelijan motivoimiseen ja koulun kiinnittymisen tukemiseen; yhteistyöhön toimittaessa niin työyhteisössä, kotien ja hyvinvointialueen viranomaisten kanssa sekä näkemystä siihen, kuinka koulu vastaa ajankohtaisiin lainsäädännöllisiin muutoksiin. Ansiovertailun pisteytyksestä ilmenee, että koulutustaustasta hakijoilla oli mahdollista saada 1 - 3 pistettä ja soveltuvasta työkokemuksesta sekä haastattelussa esiin tulleita seikkoja koskien molemmista 1 - 5 pistettä. Tästä menettelystä ilmenee, kuinka sivistyslautakunta on käyttänyt sille kuuluvaa harkintavaltaa asiassa.

Työkokemus pisteytettiin siten, että ansioituneisuutta arvioitiin erityisesti perusopetuksessa ja lukiossa hankitun työkokemuksen keston perusteella. Työkokemus pisteytettiin seuraavasti.

Työkokemuksen kesto

- alle vuoden ajalta, 1 piste.
- yli vuosi, alle kaksi vuotta, 2 pistettä.
- yli kaksi vuotta alle kolme vuotta, 3 pistettä.
- yli kolme vuotta alle viisi vuotta, 4 pistettä.
- yli viisi vuotta, 5 pistettä.
- muu opetus- ja kasvatustieteen työkokemus tuotti yhden lisäpisteen, jos perusopetuksen ja lukion opettajana hankittu kokemus jäi alle viiden vuoden.

Sivistyslautakunta on päätöksessään katsonut tarkoituksenmukaiseksi sen, että perusopetuksen ja lukion opettajana toimimisesta saa täyden pistemäärän viiden vuoden työkokemuksella eikä tätä pidemmällä työkokemuksella ole pistemäärää lisäävää merkitystä. Lisäksi lautakunta on arvioinut myös muun soveltuvan työkokemuksen merkityksen tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla osana ansiovertailua. Oikaisuvaatimuksen tekijä sai työkokemuksestaan 3 pistettä, valittu [REDACTED] 5 pistettä ja varasijalle valittu [REDACTED] 2 pistettä.

Kaikki kelpoiset hakijat haastateltiin. Haastatteluissa esille tulleita henkilökohtaisia ominaisuuksia koskeva kuvaus on peitetty verkkojulkaisussa.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Haastattelujen jälkeen tapahtunut pisteytys toteutettiin siten, että kaikki haastattelijat saivat esittää oman pisteytysehdotuksensa ja näistä muodostettiin yhteinen pisteytys 1 - 5 pistettä. Haastatteluissa parhaiten menestyi [REDACTED], joka sai 5 pistettä. [REDACTED] sai 4 pistettä. ja [REDACTED] 2 pistettä.

Kun haastattelupisteet yhdistettiin koulutuksen ja työkokemuksen pisteisiin, niin valituksi tullut [REDACTED] sai 11/13 pistettä, varalle valittu [REDACTED] 9/13 pistettä ja oikaisuvaatimuksen tekijä [REDACTED] 8/13 pistettä. [REDACTED] osalta keskeinen syy [REDACTED] nähden pienemmäksi jääneelle pistesummalle oli työkokemuksen laajuus ja laatu sekä haastattelussa esiin tulleet seikat (henkilökohtaiset ominaisuudet). [REDACTED] osalta merkittävimmän eron [REDACTED] nähden muodostavat hänen henkilökohtaiset ominaisuutensa. Myös [REDACTED] on pidettävä [REDACTED] ansioituneempana virkaan toteutetun kokonaisarvion perusteella. [REDACTED] ei ole myöskään väittämällään tavalla syrjitty tasa-arvolain vastaisesti.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää 1. merkitä oikaisuvaatimuksen tiedokseen, ja 2. hylätä sen perusteettomana edellä esitetty huomioiden.
Käsittely kokouksessa	Merkittiin, että lukion ja yläkoulun rehtori toimi kokouksessa asiantuntijana ennen päätöksentekoa klo 18.08 – 18.45.
Päätös	Sivistyslautakunta päätti 1. merkitä oikaisuvaatimuksen tiedokseen, ja 2. hylätä sen perusteettomana edellä esitetty huomioiden.